

JU "Treća osnovna škola" Iliža

**PRAVILNIK
O ZAŠTITI OD POŽARA**

Na osnovu člana 87. Pravila JU „Treća osnovna škola” Ilidža te odredbi Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu FBiH, („Sl. Novine FBiH”, broj 64/09), Školski odbor na sjednici održanoj dana 13.06.2016. godine donosi:

P R A V I L N I K O Z A Š T I T I O D P O Ž A R A

I O P Š T E O D R E D B E

Član 1.

Zaposleni radnici u objektu JU-“Treća osnovna škola” Ilidža, dužni su sprovoditi mjere zaštite od požara na način određen Zakonom , propisima ,tehničkim normativima, ovim Pravilnikom i stručnim uputstvima za pojedine postupke u ostvarivanju zaštite od požara.

II O R G A N I Z A C I J A I O S T V A R I V A N J E Z A Š T I T E O D P O Ž A R A

Član 2.

Organi i zaposlenici učestvuju u organizovanju, provođenju i unapređenju mjera zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu, Planom zaštite od požara Grada i Općine, Planom zaštite od požara JU “Treća osnovna škola” Ilidža, ovim Pravilnikom i drugim aktima.

Program mjera i aktivnosti u zaštiti od požara koji se propisuju ovim Pravilnikom sastavni je dio redovnog poslovanja.

Član 3

Zaštita od požara se organizuje i provodi na svim mjestima, u svim prostorijama gdje postoji opasnost od izbijanja i širenja požara.

Objekat škole spada po klasifikaciji zaštite od požara u posebne javne objekte u kojim u određenim periodima rada boravi veći broj ljudi, zaposlenika škole, učenika i njihovih roditelja, što predstavlja znatno povećanu opasnost .

JU “Treća osnovna škola” Ilidža preduzima i ostvaruje sve mjere zaštite od požara koje imaju za cilj da spriječe nastanak i širenje požara.

Stručnu kontrolu provođenja mjera zaštite od požara vrše stručna lica na način i po postupku koji se utvrđuje ovim Pravilnikom.

Član 4 .

Zaštita od požara obuhvata skup mjera i radnji koje se utvrđuju i preduzimaju u cilju sprječavanja izbijanja i širenja požara, ranog otkrivanja, lokalizacije i gašenja požara, te spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Član 5 .

Direktor, odgovorno lice za zaštitu od požara i drugi ovlašteni zaposlenici organizuju zaštitu od požara i staraju se o provođenju propisanih mjera zaštite od požara i vrše druge određene poslove u cilju unapređenja zaštite od požara.

III OPŠTE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA U RADNIM I DRUGIM PROSTORIMA

Član 6.

U radnim prostorijama JU “Treća osnovna škola” Ilidža moraju se sprovoditi sljedeće mjere zaštite od požara :

1. Prostorije ovog objekta se mogu zagrijavati iz kotlovnice na gas, pomoću radijatora sa toplom vodom.
2. Kao alternativni vid zagrijavanja može se koristiti električna grijalica uz uslov pravilnog instaliranja i rukovanja za električne uređaje i aparate usklađenim sa standardima sa obaveznom primjenom propisanih mjera zaštite od požara i posebnom pažnjom.
3. Pristup objektu i svim prostorijama mora biti stalno slobodan tako da je obezbjeđen neometan pristup vatrogasnim vozilima i kretanje ljudi za slučaj gašenja požara i eventualno potrebne evakuacije iz objekata.
4. Zabranjeno je unošenje zapaljivih tečnosti u radne prostorije, njihova upotreba pri čišćenju i odmaščivanju predmeta osim u za to određenim mjestima koja moraju biti propisno izvedena i obezbjeđena i adekvatno obilježena za ove poslove.
5. Zabranjena je upotreba električnih rešoa osim u prostorijama koje ispunjavaju potrebne uslove u pogledu važećih tehničkih normativa za zaštitu od požara (školska kuhinja).
6. Opušci i upotrebljena drvca šibice ne smiju se bacati van pepeljara i drugih za to namjenjenih posuda od nesagorivog materijala (u prostoriji gdje je dozvoljeno pušenje).
7. U blizini telefonskog aparata ili tel.centrale,na vidnom mjestu se mora nalaziti broj Vatrogasne brigade Sarajevo (123).
8. Za slučaj evakuacije mora se obezbjediti način brzog otvaranja vrata u slučaju nastanka požara na objektu radi što efikasnije evakuacije osoblja,posjetilaca koji bi se zatekli u objektu i vrijedne opreme.
9. Zabranjeno je pušenje u svim prostorima(osim u prostoriji određenoj za tu namjenu) ,a posebno u prostorijama gdje su smještene lako zapaljive tečnosti i gdje se koristi zemni gas(kotlovnica) ili propan butan i u prostorijama gdje može nastati eksplozivna smješa.
10. Zabranjeno je unošenje i upotreba otvorene vatre u svim prostorima

Član 7.

Svaki zaposleni radnik prije napuštanja radnog mjesta dužan je da se uvjeri da iza sebe ne ostavlja nikakav izvor opasnosti za nastanak požara.

U objektu se mora izvršiti redovan pregled svih prostorija poslije radnog vremena, posebno nakon završetka druge smjene, pri čemu se mora obezbjediti sprovođenje sljedećih mjera:

1. da se papiri i drugi lako zapaljivi otpaci uklone iz radnih prostorija i odlože na za to određeno mjesto.
2. da se u svim radnim prostorijama pregledaju i isključe svi potrošači električne energije po prestanku njihovog korištenja.
3. obavezno pregledati i istresti sve korpe za otpatke.
4. da se zatvore svi otvori na objektu kroz koje bi se mogli ubaciti naprave ili predmeti u svrhu podmetanja požara ili eksplozije.

Član 8.

Za sprovođenje mjera iz predhodnog člana odgovoran je direktor ili odgovorno lice koje on zaduži.

Član 9.

Sve postojeće elektroinstalacije moraju se održavati u skladu sa pravilnikom o elektro-energetskim instalacijama u zgradama i poslovnim objektima.

U objektu je zabranjeno uključivanje potrošača mimo određenog prioriteta, kao i proširivanje električnih instalacija mimo odobrenja odgovornog lica ili direktora.

Privremene električne instalacije za potrebe privremenih radova (školskih manifestacija i sl.) moraju biti postavljene i izvedene na način koji obezbjeđuje sigurno napajanje određenih potrošača, a ne smiju predstavljati opasnost za nastanak požara ili eksplozije.

Osigurači i vodovi privremenih električnih instalacija moraju biti pravilno odabrani, a sva priključna mjesta moraju biti označena tako da se može prepoznati koje potrošače pojedini izvor napaja.

Postavljanje privremenih instalacija može vršiti samo za to nadležna služba, odnosno za te poslove kvalifikovano stručno lice.

Član 10.

Isključenje instalacije za slučaj požara ili po završetku perioda rada mora se vršiti na mjestu priključenja za pojedine potrošače na privremeno postavljenim instalacijama ili pomoću ugrađenog glavnog prekidača. (Glavna sklopka razvodnog ormara).

Svi zaposleni trebaju biti upoznati na kojem mjestu se u slučaju požara isključuje struja radi bezbjednog gašenja požara vodom i smanjenja mogućnosti proširenja požara.

Član 11.

Na privremeno postavljenim električnim instalacijama mora se vršiti stalni nadzor u svrhu pregleda spojeva i pričvršćenja provodnika, a u slučaju pregrijavanja ili eventualnog nagorjevanja potrebno je odmah isključiti napajanje i utvrditi uzrok pregrijavanja odnosno nagorjevanja, o čemu treba sačiniti pismeni izvještaj i dostaviti ga ovlaštenom licu ili direktoru..

Prilikom vršenja bilo kakvih radova u objektu koji bi mogli izazvati požar ili eksploziju mora biti prisutno odgovorno lice, osigurati i nadgledati bezbjednost radova.

IV ZAŠTITA OD POŽARA KOD UPOTREBE ZAPALJIVIH TEČNOSTI I GASOVA

Član 12.

Zapaljive tečnosti i gasovi (eter, benzin, ksilol, razredjivači, lak, propan-butan, acetilen i druge zapaljive tečnosti i gasovi) moraju biti smješteni u prostore i na mjesta koje pružaju zaštitu od ugroženosti korisnika prostora.

Prostori u kojima su smještene opasne materije moraju imati vrata koja se otvaraju u smjeru izlaska iz ovih prostora i obezbjeđenu potrebnu ventilaciju zapaljivih para iz prostora.

Za rad sa opasnim materijama mora postojati posebno radno uputstvo, a na mjestima odlaganja moraju se postaviti upozorenja o zabrani pušenja i upotrebe otvorenog plamena.

Radna uputstva i upozorenja moraju biti postavljena na vidnom mjestu.

Član 13.

Prosuta zapaljiva tečnost mora se odmah bez odlaganja očistiti, a natopljene krpe moraju se odložiti na bezbjedno mjesto van objekta.

Član 14.

Za sprovođenje mjera zaštite od požara kod korištenja zapaljivih tečnosti i gasova odgovorno je stručno lice koje je imenovao direktor.

V ZAŠTITA OD POŽARA U KOTLOVNICAMA

Član 15.

Zagrijavanje objekta je iz automatske kotlovnice na zemni gas.

Kotlovnica mora biti propisno izvedena i moraju se primjenjivati sve predviđene mjere za kotlovnice ovog tipa.

VII ZAŠTITA OD POŽARA U PROSTORIMA ZA ODLAGANJE ARHIVSKE GRAĐE

Član 16.

U ovim prostorijama gdje se vrši odlaganje arhive (veća količina papira) zabranjeno je pušenje, unošenje otvorenog plamena u bilo kom vidu, te unošenje i držanje zapaljivih materijala osim onih čije je prisustvo predviđeno u procesu rada.

Član 17.

Arhivska građa mora da bude udaljena od električnih instalacija najmanje 1m. Odlaganje i pohranjivanje arhivske građe (dokumentacije) mora se vršiti uredno i na način predviđen projektom, tehničkim propisima i posebnim uputstvima vodeći računa da ostaju uvijek slobodni manipulativni putevi, te da ne zaklanja sredstva za gašenje požara.

Član 18.

Za sprovođenje propisanih mjera iz člana 14 i 15, ovog Pravilnika odgovorno je imenovano odgovorno lice za zaštitu od požara.

VIII ZAŠTITA OD POŽARA U SKLADIŠTU

Član 19.

Skladištenje roba, rekvizita i ostale opreme se mora vršiti tako da je uvijek slobodan požarni evakuacioni put prema izlaznim vratima.

U skladištu se ne smiju zaklanjati aparati za gašenje požara, hidranti i uređaji za dojavu i gašenje požara i elektro ormari.

Svi radnici u skladišnim prostorima moraju biti upoznati sa karakteristikama roba i načinu njihovog pravilnog skladištenja.

Za sprovođenje mjera iz ovog člana odgovoran je domar škole.

IX ZAŠTITA OD POŽARA U STOLARSKOJ RADIONICI

Član 20.

U stolarskoj radionici postoji povećana opasnost od nastanka požara zbog veće količine drveta, piljevine i ljepljiva boja za premazivanje drveta.

Potrebno je aparate za gašenje držati na vidnom i pristupačnom mjestu.

Prilikom radova obratiti posebnu pažnju. Svakodnevno po završetku procesa rada izvršiti čišćenje i usisavanje nastale piljevine sa svih prostora a posebno sa elektro motora koji se zagrijavaju prilikom rada i kalorifera za zagrijavanje prostora.

Piljevinu spakovati u vreće i svakodnevno odlagati na određeno mjesto van objekta.

Po napuštanju radionice izvršiti detaljan pregled objekta i isključenost svih uređaja.

Za sprovođenje mjera iz ovog člana odgovoran je zaposlenik u radionici, a kontrolu vrši odgovorno lice.

X NAČIN VRŠENJA UNUTRAŠNJE KONTROLE I SPROVOĐENJA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 21.

Kontrola sprovedena mjera zaštite od požara propisanih Zakonom, tehničkim propisima, standardima i ovim Pravilnikom organizuje se u JU "Treća osnovna škola" Ilidža. Neposrednu kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara vrši odgovorno lice.

Odgovorno lice koji vrše neposrednu kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara ima sljedeće dužnosti, odgovornosti i ovlaštenja:

- prema utvrđenom planu rada vrši kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara vodi dokumentaciju o kontroli i ispravnosti svih uređaja i sredstava za dojavu i gašenje požara u objektu.
- vodi dokumentaciju o propisanim periodičnim kontrolama i ispravnosti drugih instalacija i uređaja u objektu.
- vodi dokumentaciju o upoznavanju radnika sa opasnostima od požara vezano za radno mjesto, kao i o redovnoj provjeri radnika u rukovanju aparatima za gašenje početnih požara i aktivno učestvuje na organizaciji ovih poslova.
- usavršava svoje znanje iz ove oblasti i predlaže nova rješenja i mjere u cilju unapređenja stanja zaštite od požara.
- u svim slučajevima na sprovođenju propisanih mjera pismeno obavještava direktora o uočenim nepravilnostima.
- u svim prilikama kada je utvrđena nepravilnost odgovorno lice daje inicijativu direktoru za utvrđivanje disciplinske i materijalne odgovornosti za lica koja su povrijedila radne dužnosti u smislu nepridržavanja odredaba ovog Pravilnika
- priprema periodične informacije o stanju zaštite od požara .

Član 22.

Sprovođenje mjera zaštite od požara dužni su vršiti svi zaposleni u JU "Treća osnovna škola" Ilidža i o uočenim nepravilnostima i opasnostima bez odlaganja upoznati odgovorno lice ili direktora.

Rukovodni radnici dužni su neposredno vršiti kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara i davati inicijativu za utvrđivanje disciplinske i materijalne odgovornosti zbog povrede radne dužnosti i na taj način brinuti o pridržavanju mjera iz ovog Pravilnika.

XI PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

Član 23 .

Plan zaštite od požara izrađuje se na osnovu procjene ugroženosti objekta od požara u skladu Zakonom i metodologijom za izradu

Planom se analizira požarno opterećenje, moguće vrste požara, proračun potrebnih sredstava za dojavu i gašenje požara , postupci i način gašenja požara i posebno analizira i grafičkim prikazom utvrđuje evakuacija osoblja i svih prisutnih ,kao i vrijedne opreme, u slučaju požara, koja mora biti što efikasnija na sigurno i bezbjedno mjesto

Plan i procjenu ugroženosti izrađuje ovlaštena institucija ili firma , a usvaja Školski odbor.

XII OBRAZOVANJE ZAPOSLENIH IZ ZAŠTITE OD POŽARA

Član 24.

Program obrazovanja svih zaposlenih radnika iz oblasti zaštite od požara i eksplozije zavisno od prirode posla i izvora opasnosti na radnom mjestu sadrži naročito:

1. prava i obaveze radnika u organizovanju i sprovođenju zaštite od požara u njegovoj radnoj sredini.
2. opšte i posebne opasnosti od požara koje ugrožavaju radnika i imovinu na radnom mjestu.
3. organizaciju i mjere zaštite od požara određene Zakonom kao i odgovornosti za neizvršenje mjera zaštite od požara utvrđene ovim pravilnikom.
4. potrebna znanja o opremi za dojavu i sredstvima za gašenje požara i o praktičnoj upotrebi sredstava za gašenje.
5. postupak kod dojave i gašenja požara, kao i u slučaju spašavanja ljudi i materijalnih dobara (vrijedne opreme ili aparata) ugroženih požarom.
- 6.

Član 25.

Po završenom programu obrazovanja radnika iz oblasti zaštite od požara vrši se provjera znanja radnika.

Član 26.

Provjera znanja radnika vrši se putem testiranja, a testove sastavlja stručna služba u čiji djelokrug spadaju poslovi zaštite od požara.

Član 27.

O izvršenoj provjeri znanja radnika iz oblasti zaštite od požara vodi se evidencija evidencija iz predhodnog člana sadrži ime i prezime radnika, JMB, radno mjesto, službeno zvanje, vrijeme obučavanja, kratak sadržaj obuke, potpis odgovornog lica.

Član 28.

U prostorijama objekta na vidnim i lako uočljivim mjestima mora se nalaziti popis važnih telefona i telefonski broj vatrogasne brigade **123**.

Član 29.

Radi efikasnijeg gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara odgovorno lice objekta do dolaska vatrogasne jedinice može narediti ostalim radnicima:

1. uključivanje u akciju gašenja
2. evakuaciju ljudi i materijalnih dobara
3. prekid snabdijevanja električnom energijom i plinom
4. uklanjanje vozila od objekta ugroženog požarom a koja bi mogla smetati akciji gašenja.
5. korištenje vozila, alata i druge opreme za gašenje požara, a koja nije u namjeni za gašenje.

Član 30.

Rukovodilac akcije gašenja požara određuje koja će sredstva, aparati i druga oprema i kojim redosljedom koristiti u gašenju požara, vrši raspored vatrogasaca, kao i redosljed uklanjanja opreme i sredstava ugroženih požarom te evakuaciju povređenih osoba.

XIII POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA

Član 31.

U slučaju izbijanja požara, zaposlenik koji je primijetio požar, dužan je pristupiti gašenju požara, ukoliko je u mogućnosti da to učini bez opasnosti za svoj život ili život drugih zaposlenika ili lica koja se zateknu u prostoru dejstva požara.

Kada zaposlenik ne može sam ugasiti požar, obavezan je pozvati zaposlenika sa najbližeg mjesta rada i bez odlaganja izvijestiti o pojavi početnog požara

Ako je zaposlenik ocijenio da se požar ne može ugasiti raspoloživom opremom i da prijete opasnost od njegovog daljeg širenja, hitno će pozvati najbližu vatrogasnu jedinicu.

Prilikom obavještanja o požaru, potrebno je vatrogasnoj brigadi, javiti

- mjesto gdje je požar nastao,
- obim požara, odnosno stepen opasnosti,(da li ima osoba ugroženih požarom)
- ime i prezime zaposlenika koji javlja o požaru.

Član 32.

Prilikom izbijanja požara najhitnije se preduzimaju mjere spašavanja učenika, zaposlenika, posjetilaca u objektu, ukoliko je njihov život u opasnosti, a zatim imovine ugrožene požarom.

Potrebno je posebno razraditi evakuaciju u slučaju dok traje nastava kada u objektu boravi veliki broj ljudi.

Detaljno razraditi sistem uzbunjivanja i evakuisanja, obaveze zaposlenih pri evakuaciji u cilju što efikasnijeg spašavanja i izbjegavanje panike kod posjetilaca koji ne poznaju objekat a posebno kad dođe do isključenja struje.

Ako uslijed požara nastupi povreda nekog lica, što hitnije treba pružiti prvu pomoć i u što kraćem roku obavijestiti najbližu zdravstvenu stanicu.

Gašenje požara provodi zaposlenik koji je prvi primijetio požar i započeo njegovo gašenje, a rukovođenje akcijom gašenja požara predaje zaposleniku vatrogasne ekipe po njihovom dolasku .

XIV OPREMA I SREDSTVA ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA

Član 33.

Objekat posjeduje automatsku dojavu požara u jednom dijelu. Potrebno je planirati prošireje dojave na kompletan objekat u cilju ranog otkrivanja požara

Gasiocima na raspolaganju stoje aparati za gašenje početnih požara i hidranti.

Sredstva za gašenje požara koriste se prema vrsti i mjestu nastanka požara, veličini i opasnosti za proširenje požara i ugroženosti susjednih prostorija i objekata.

XV PRAVA, DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI U SPROVOĐENJU ZAŠTITE OD POŽARA

Član 34.

Prava i dužnosti zaposlenih radnika su naročito:

1. da aktivno učestvuju u organizovanju i sprovođenju zaštite od požara.
2. da predlažu poboljšanje organizacije i mjera zaštite od požara u objektima i na svakom mjestu ugroženom od požara.
3. da zahtjevaju stručnu obuku i usavršavanje iz oblasti zaštite od požara u skladu sa potrebama.

Član 35.

Zaposleniku JU "Treća osnovna škola" Ilidža pripada naknada plaće koju bi ostvario na radnom mjestu za vrijeme koje je odsustvovao radi:

1. učešća u organizovanim oblicima stručnog osposobljavanja i provjere znanja.
2. učestvovanja u gašenju požara.
3. učešća u spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili elementarnom nepogodom.

Član 36.

U skladu sa odredbama čl. 24 i 25 ovog pravilnika svaki zaposlenik je dužan da se:

1. prilikom stupanja na rad upozna sa opasnostima od požara vezanim za radno mjesto, mjerama zaštite od požara i odgovornosti zbog nepridržavanja propisanih mjera kao i da se

obuču u rukovanju i upotrebi aparata za gašenje početnih požara i druge vatrogasne opreme i sredstava za gašenje i dojavu požara.

2. da se pridržava odredbi ovog Pravilnika i drugih propisanih mjera i radnih uputstava, kao i naloga odgovornog lica i neposrednih rukovodilaca u pogledu sprovođenja zaštite od požara.
3. da učestvuje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i elementarnim nepogodama.

Član 37.

Zaposlenik je naročito odgovoran:

1. ako ne provodi propisane mjere zaštite od požara u određenom roku čak i ako, uslijed toga, nisu nastupile štetne posljedice,
2. ako se ne pridržava utvrđenih propisanih i uputstava za siguran rad,
3. ako bez potrebe daje znak za požar i bez opravdanog razloga odbija da učestvuje u gašenju požara,
4. ako neodgovorno postupa sa opremom za otkrivanje i gašenje požara,
5. ako ostavlja eksplozivne materije i potpaljuje tečnosti i gasove na mjestima koja za to nisu izričito određena,
6. ako ne poštuje uputstva za skladištenje i znakove upozorenja i zabrane.

Član 38.

Ukoliko se zaposlenik ne pridržava mjera zaštite od požara i ovog Pravilnika odgovara disciplinski za povredu radne dužnosti.

Ukoliko zaposlenik više puta pravi prekršaj iz oblasti zaštite od požara ili se pored izričitih zabrana u zonama opasnosti ne pridržava znakova upozorenja ili izvodi zavarivačke radove bez potrebnog odobrenja, kao i nepropisno rukuje sa zapaljivim i eksplozivnim materijama isti je odgovoran za težu povredu radnih obaveza.

Zaposlenici ovlašteni za pokretanje postupka zbog povrede radne dužnosti moraju pokrenuti postupak protiv svakog zaposlenika kad saznaju da je povreda učinjena.

XVI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 39.

Za svu potrebnu stručnu pomoć iz oblasti zaštite od požara te za potrebe izrade planova i programa mjera obavljanja zadataka koji nisu u njegovoj nadležnosti ,a spadaju u oblast zaštite od požara odgovorno lice (direktor) može angažovati stručnu organizaciju registrovanu za ove poslove.

Član 40.

Ovaj Pravilnik o zaštiti od požara stupa na snagu osmog dana od dana donošenja čime prestaju da važe odredbe Pravilnika o zaštiti od požara i fizičkom obezbjeđenju JU „Treća osnovna škola” Ilidža broj: 23-4/07 od 20.01.2007. godine.

U Sarajevu; 13.06.2016.godine

Djel. broj: 250-01-1/16

v.d. Predsjednik Školskog odbora

---

mr.sci Suljić Nijaz